

EXPUNERE DE MOTIVE

LEGE

pentru instituirea zilei de 15 februarie ca Zi Națională a Lecturii

Românii citesc mai puțin de 5 minute pe zi, iar 35% dintre români declară că nu au citit niciodată o carte, deși toate studiile de specialitate indică beneficii clare ale lecturii pentru dezvoltarea armonioasă și reducerea stresului, la nivel individual, respectiv pentru progresul economic și social, la nivel colectiv. Șase minute de lectură pe zi pot reduce nivelul stresului cu până la 68%, arată un studiu al Universității Sussex, alături de creșterea nivelului de empatie, dezvoltarea vocabularului și creativității. O zi națională a lecturii va crea cadrul necesar pentru derularea de activități de încurajare a cititului la nivel național, sărbătorind, în același timp, două mari personalități născute pe data de 15 februarie: Titu Maiorescu și Spiru Haret.

România se confruntă cu un nivel tot mai scăzut de consum de carte. Conform unui sondaj de opinie realizat de Institutul Român pentru Evaluare și Strategie în 2018, doar 16% dintre români susțin că citesc cărți lunar, în timp ce 35% declară că nu au citit niciodată o carte. De asemenea, un alt studiu Eurostat arată că românii dedică numai 5 minute pe zi cititului și că doar 6,2% dintre români se raportează la lectură ca la o modalitate de a-și petrece timpul.

Una dintre cauzele acestui fenomen este că românii dispun de – și alocă – resurse financiare limitate pentru achiziționarea de cărți. Un sondaj Eurostat realizat în 2019 arată că românii cheltuiesc doar 0,4% din bugetul anual al familiei pe cărți, ziare și papetărie, având astfel cel mai mic scor din Uniunea Europeană, cu aproximativ 50% sub media UE.

Însă, neglijarea lecturii în rândurile românilor nu este cauzată exclusiv de bugetul limitat. O alternativă la investițiile în cărți ar fi împrumutul cărților de la bibliotecile publice, însă nici datele acestea nu sunt încurajatoare. În 2019, bibliotecile din România aveau aproximativ 3,1 milioane de cititori activi, cu aproximativ 48,5% mai puțini față de anul 2000. Un alt studiu realizat de Institutul Român pentru Evaluare și Strategie în 2018 prezintă cifre la fel de îngrijorătoare. În timp ce doar 5% dintre români susțin că merg la o bibliotecă publică pentru a citi sau împrumuta cărți, peste trei sferturi dintre români (76%) declară că nu au fost niciodată într-o astfel de instituție.

Conform studiilor statistice realizate la nivel național și european, românii – în special copiii și tinerii – citesc foarte puțin. Iată câteva statistici relevante:

- 68,5% dintre români nu au citit nici măcar o carte în ultimul an.
- Doar 20% dintre români citesc o dată pe lună și 8% citesc zilnic.
- 38,7% dintre persoanele de 15 ani nu înțeleg ceea ce citesc. România se află pe penultima poziție dintre cele 28 de state membre UE la indicatorul „citire”.
- 40% este rata analfabetismului funcțional în România (elevul știe să citească, dar nu reușește să înțeleagă textul astfel încât să folosească informația dobândită pentru a rezolva probleme de zi cu zi).
- Aproape 50% dintre absolvenții de studii liceale nu promovează examenul de bacalaureat și au dificultăți la evaluările naționale.

România se clasează printre ultimele țări la testele PISA. Rezultatele testelor din 2018 indică o rată a analfabetismului funcțional care ajunge la 41% la evaluarea de citire. Acest procent reprezintă elevii care nu pot identifica ideea principală dintr-un text de lungime medie, nu pot găsi informații pe baza unor criterii explicite și nu pot reflecta asupra scopului unui text. Toate acestea sunt abilități care se pot dezvolta prin lectură. De aceea, proiectul legislativ de față vine în întâmpinarea necesității promovării lecturii, atât în rândul populației tinere, cât și în rândul celei adulte, iar efectele benefice pot viza inclusiv reducerea abandonului școlar, unde România este în fruntea clasamentului european (16,4% din 2018).

În același timp, studiile de specialitate arată că lectura este un obicei sănătos, nu doar de relaxare sau îmbogățire a culturii generale și cunoștințelor. Astfel, un studiu al Universității Sussex arată că șase minute de lectură pe zi pot reduce nivelul stresului cu până la 68%. Și Universitatea din Yale a studiat fenomenul pe 3600 de adulți, timp de 12 ani. Concluzia este că cei care au citit cărți minim jumătate de oră pe zi au trăit cu circa doi ani mai mult decât cei care au citit doar reviste sau ziare. Alte studii arată că lectura crește nivelul de empatie, cunoștințele generale și dezvoltă vocabularul. De exemplu, citind 20 de minute pe zi, ajungi să citești 1,8 milioane de cuvinte pe an. De aceea, doar citind, copiii pot învăța între 4.000 și 12.000 de cuvinte noi în fiecare an.

Toate aceste cifre ne indică necesitatea unei strategii naționale pentru încurajarea lecturii, având ca obiectiv principal creșterea popularității acestei activități atât de necesare pentru o dezvoltare intelectuală sănătoasă.

Din 1995, România sărbătorește și Ziua Internațională a Cărții, un eveniment anual, organizat prin intermediul UNESCO, în special pentru a promova cititul, publicarea de cărți, dar și drepturile de autor. Ideea înființării unei astfel de aniversări a fost mai veche, dar în 1995, la Conferința generală de la Paris, UNESCO a decis ca 23 aprilie să rămână

data aniversării internaționale. În această zi sărbătorim nașterea și moartea lui William Shakespeare, Vladimir Nabokov și Manuel Mejía Vallejo. În România, din 2005, pe 23 aprilie nu se sărbătorește numai ziua cărții, ci și ziua bibliotecarului.

Pentru că sărbătorim ziua mondială a cărții prin intermediul UNESCO, inițiativele de încurajare a lecturii au rămas în special la nivelul mediului privat, fără să existe un cadru legal pentru derularea acestora în școli sau instituții culturale. În plus, majoritatea țărilor care sărbătoresc ziua internațională au și echivalentul național, astfel că necesitatea legii de față nu poate fi pusă la îndoială.

De exemplu, pe 2 martie, de ziua autorului de cărți pentru copii Dr. Seuss, în SUA se sărbătorește National Read Across America Day - instituită de National Education Association (NEA) în 1998. Cu timpul, datorită notorietății și interesului din ce în ce mai crescut pentru evenimente legate de lectură, în America s-au dezvoltat și alte zile dedicate lecturii. Practic, fiecare lună din an are cel puțin câte 3 evenimente dedicate cărții în orice formă și sub orice pretext, de la ziua cărților pentru copii, până la săptămâna dedicată cărților în format electronic sau luna poeziei.

În contextul consumului extrem de scăzut de carte și a problemelor grave generate, precum analfabetismul funcțional, România are nevoie de o lege pentru Ziua Națională a Lecturii, care să creeze cadrul derulării de activități de încurajare a cititului, la nivel național și pe plan local.

Urmând modelul altor state, care au ales zile naționale de lectură care coincid cu zilele de naștere ale marilor scriitori, instituirea Zilei Naționale a Lecturii pe 15 februarie este firească și binevenită, fiind data nașterii a două mari personalități, cu un rol fundamental în dezvoltarea școlii românești și în promovarea lecturii în România, atât prin operele lor literare, cât și prin activitatea politică și socială: Titu Maiorescu (n. 15 februarie 1840 - d. 18 iunie 1917, București) și Spiru Haret (n. 15 februarie 1851 – d. 17 decembrie 1912).

În ceea ce privește modele de bune practici în implementarea activităților de încurajare a lecturii, avem exemple în multe țări dezvoltate. Pe lângă SUA, care sărbătorește cartea și lectura în toate formele și variantele posibile, în Franța, din 1989, Ministerul Culturii organizează în fiecare an un amplu festival național în favoarea lecturii, în octombrie. Din 1994, acesta a devenit un eveniment de 15 zile, pentru a face evenimentul accesibil elevilor și studenților.

De-a lungul deceniilor, Festivalul Național de Lectură din Franța și-a schimbat numele și durata, dar principiul a rămas același – un efort comun al tuturor profesioniștilor din domeniu pentru a încuraja lectura.

Un alt exemplu interesant vine din Portugalia, țară ce a dezvoltat, pe lângă o zi națională a lecturii, și un plan strategic pe 10 ani: Planul de lectură portugheză pentru 2017-2027. În cadrul acestui plan, oficialitățile portugheze își propun să sprijine și să promoveze programe de integrare socială prin lectură, în diferite forme. Autoritățile locale, instituțiile de cultură, știință, tehnologie, învățământ și educație dezvoltă politici integrate de promovare a lecturii, scrierii și alfabetizării.

Ziua lecturii se sărbătorește și pe alte continente. De exemplu, Singapore sărbătorește din 2016 „prima sărbătoare la nivel național a bucuriei și importanței lecturii”. Primul eveniment a fost organizat în clădirea Bibliotecii Naționale, unde sute de persoane au citit și mai multe instituții au donat cărți pentru copiii mai puțin privilegiați. Campania și Ziua Națională a Lecturii fac parte din Mișcarea Națională de Lectură de cinci ani, lansată pe 3 iunie 2016, care își propune să încurajeze singaporezii să „citească mai mult, să citească pe larg și să citească împreună cu familia și prietenii”.

Și India sărbătorește Ziua Națională a Lecturii de 25 de ani, pe 19 iunie, în onoarea Mișcării Bibliotecii Tatălui Indiei - Puthuvayil Narayana Panicker. Țara îl onorează pe omul care a inițiat biblioteci în statul său natal și a fost, de fapt, responsabil pentru mișcarea culturală care să susțină lectura în statul Kerala.

În concluzie, instituirea unui cadru pentru derularea de activități pentru încurajarea lecturii este, în țara în care analfabetismul funcțional afectează sute de mii de copii, mai mult decât un gest simbolic. Este o necesitate de importanță strategică pentru dezvoltarea societății românești. Legea pentru Ziua Națională a Lecturii este, astfel, un început bun pentru promovarea lecturii drept catalizator pentru o societate dezvoltată și educată.

Inițiator

Deputat PNL Sebastian Burduja

SEMNETARI

ai propunerii legislative privind instituirea zilei naționale a lecturii în România, pe data
de 15 februarie a fiecărui an.

Nr. crt	Nume	Prenume	Partid	Semnătura
1	BURDUJA	SERASTIAN-IOAN	PNL	
2	ANDRONACHE	GABRIEL	PNL	
3	Stănescu	Gigel	PNL	
4	Alexe	Florin	PNL	
5	Băncu	Luminița	PNL	
6	Clăreț	Delia Diana	PNL	
7	Iuștrea	Florin Emil	PNL	
8	Stolca	Stefan - Bucur	PNL	
9	Mărculescu	Dumitru	PNL	
10	Somai	Antonel	PNL	
11	HORGA	MARIA GABRIELA	PNL	
12	BOTA	CĂLIN IOAN	PNL	
13	ROSCA	MIRCEA	PNL	
14	FECHEȚ	MIRCEA	PNL	
15	MOLNAR	ERVIN	PNL	
16	SOPTICĂ	COSTA	PNL	
17	Alexandru	MURARU	PNL	
18	GIUGEA	NICOLAE	PNL	
19	GHU	MICHAEL	PNL	

[illegible]